

Araştırma makalesi / Research article • DOI: 10.48071/sbuhemsirelik.1219938

Hemşirelik Öğrencilerinin Kariyer Planlamaya İlişkin Gereksinimleri¹

Nursing Students' Requirements for Career Planning

Arzu AKMAN YILMAZ² , Simge ÇOŞKUN PALAZ² , Ümmühan YİĞİT² ,

Elif GENÇER ŞENDUR² , Melisa BULUT² , Arzu İLÇE²

Yazarların ORCID numaraları / ORCID IDs of the authors:

A.A.Y. 0000-0003-0232-5987; S.Ç.P. 0000-0002-3112-0588;
Ü.Y. 0000-0001-6791-2299; E.G.Ş. 0000-0001-6420-1600;
M.B. 0000-0002-2031-6454; A.İ. 0000-0001-8428-9865

¹Bu çalışma 27-28 Ağustos tarihlerinde Ankara'da düzenlenen 10. Uluslararası Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırmaları Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bolu

Sorumlu yazar / Corresponding author: Arzu AKMAN YILMAZ,
E-posta: aayilmaz@ibu.edu.tr

Geliş tarihi / Date of receipt: 16.12.2022

Kabul tarihi / Date of acceptance: 18.05.2023

Atıf / Citation: Akman Yılmaz, A., Coşkun Palaz, S., Yiğit, Ü., Gençer Şendur, E., Bulut, M., ve İlçe, A. (2023). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimleri. *SBÜ Hemşirelik Dergisi*, 5(2), 83-92. doi: 10.48071/sbuhemsirelik.1219938

ÖZ

Giriş: Mesleki yaşamda başarılı bir şekilde ilerleyebilmek için lisans programlarında kariyere ilişkin bilgi, beceri, tutum ve yetenek gelişimini içeren kariyer geliştirme yetkinliklerinin kazandırılması gerekmektedir.

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimlerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel türde yapıldı. Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Bolu ilindeki bir hemşirelik lisans programına kayıtlı 570 hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirildi. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu ve Kariyer Geleceği Ölçeği ile elde edildi.

Bulgular: Öğrencilerin %87,36'sı mezun olduktan sonra hemşirelik kariyerine devam etmek istediğini belirtti. Öğrencilerin sıklıkla kariyer olanakları (%65,26), lisansüstü eğitim (%54,38), kariyer planlama (%53,33), özel dal hemşireliği (%50,35) gibi alanlarda bilgiye gereksinim duydukları belirlendi. Öğrencilerin kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut ve Kariyer Geleceği Ölçeği toplam puan ortalamaları sırasıyla 40,55 ± 6,35, 38,60 ± 5,72, 9,86 ± 2,10, 89,02 ± 12,35 bulundu. Cinsiyet, sınıf düzeyi ve hemşirelikle kariyere devam etmeyi isteme durumu ile kariyer uyumluluğu ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut ve Kariyer Geleceği Ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak fark olduğu belirlendi (p < 0,05).

Sonuç: Öğrencilerin çoğunluğu hemşirelikte kariyerlerine devam etmek istemekte ve kariyer gelecekleri hakkında olumlu tutum göstermektedir. Ancak hemşirelikte kariyer olanakları hakkında daha fazla bilgi ve deneyim elde edebilecekleri fırsatlar sunulmasını beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik; hemşirelik öğrencileri; kariyer.

ABSTRACT

Introduction: To successfully progress in professional life, it is necessary to gain career development competencies including career knowledge, skills, attitudes, and talent development in undergraduate programs.

Aim: To determine the career planning requirements of nursing students.

Method: This study was descriptive and cross-sectional design. The study was conducted with 570 nursing students enrolled in an undergraduate nursing program in Bolu in the 2021-2022 academic year. Data were collected using the Descriptive Information Form and the Career Futures Inventory.

Results: The majority of the students (87.36%) indicated that they wanted to continue their nursing career after graduation. Students frequently needed information in areas such as career options (65.26%), graduate education (54.38%), career planning (53.33%), and nursing specialization (50.35%). The mean score of the sub-dimensions of the students' career adaptability, career optimism, and perceived knowledge of the job market and the total score of Career Futures Inventory were found to be 40.55 ± 6.35, 38.60 ± 5.72, 9.86 ± 2.10, 89.02 ± 12.35, respectively. There was a statistically difference between gender, grade level, and wanting to continue a career in nursing with the mean scores of the sub-dimensions of career adaptability, perceived knowledge of the job market and the total score of Career Futures Inventory (p < 0.05).

Conclusion: The majority of the students wanted to continue their careers in nursing and showed a positive attitude about their career future. However, they expected opportunities to gain more knowledge and experience about career opportunities in nursing.

Keywords: Career; nursing; nursing students.

Bu eser, Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Giriş

Günümüzde teknolojik ilerlemelerle birlikte üretimde, iş yaşamında ve sosyal yaşamda meydana gelen değişiklikler kariyer, kariyer planlama, kariyer gelişimi ve kariyer yönetimi gibi kavramların giderek daha fazla önem kazanmasına neden olmaktadır (Kalafat, 2012; Şen, Özdilek ve Öz, 2021; Özkanan, Acar ve Çıragöz, 2022). Kariyer, genel anlamda mesleki alanda ilerlenen yol olarak tanımlansa da bireyin kimliğinin, bireysel ve toplumsal statüsünün oluşmasında önemli bir unsurdur. Kariyer bireyin mesleki tercihini yapmasını, meslekte ilerlemesini ve bunun sonucunda statü kazanmasını, sorumluluk sahibi olmasını ve saygınlık kazanmasını sağlayarak meslek yaşantısına ilişkin beklentilerinin karşılamasına, psikolojik ve sosyal açıdan daha iyi bir yaşam standardı elde etmesine olanak sağlamaktadır (Çağlar, Gözen, Kerimoğlu Yıldız, Kılıklı ve Ağar, 2017; Kuşçu Karatepe, Atik, Tiryaki Şen, Özcan Yüce ve Elibol, 2021; Özkanan ve ark., 2022). Başarılı bir kariyer bireyin geleceğe daha olumlu bakmasını, iş doyumunun, mesleki başarısının ve verimliliğinin artmasını desteklemektedir (Göz ve Gürbüz, 2005; Akgeyik, Kağnıcıoğlu, Dolgun ve Özbek, 2012). Bu noktada kariyer planlama daha da önem kazanmaktadır. Kariyer planlama bireyin sahip olduğu bilgi, yetenek, beceri ve güdülerini geliştirerek, bağlı bulunduğu yapı içinde ilerleyişini planlamasını ifade etmektedir. Bununla birlikte kariyer planlama, mesleki yaşamı etkileyen koşullara ilişkin farkındalık geliştirilmesini, değişen koşullara uyum sağlamaya yönelik tutum ve becerilerin artırılmasını ve mevcut kaynakların en uygun şekilde kullanılabilmesini içermektedir (Rottinghaus, Buelow, Matyja ve Schneider, 2012).

Kariyer planlama ve kariyer gelişimi, bireyin yaşadığı ve çalıştığı her yerde profesyonel olarak büyümenin ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. Bireylerin mesleki yaşamında başarılı bir şekilde ilerleyebilmeleri ve ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için öğrencilik yıllarından itibaren kariyere ilişkin bilgi, beceri, tutum ve yetenek gelişimini içeren kariyer geliştirme yetkinliklerinin iyileştirilmesine önem verilmelidir (Fan, Hao ve Yuen, 2013) Hemşirelik eğitimi de geleceğin hemşirelerine mesleki uygulamalara yönelik bilgi ile beceri kazandırma ve onların yeteneklerini geliştirmeyi amaçlamanın yanı sıra hemşirelikte kariyer olanaklarını tanımlarına ve eğitimleri boyunca kariyerlerini bilinçli bir şekilde planlamalarına destek olmalıdır (Göz ve Gürbüz, 2005). Ancak, literatürde hemşirelik programlarında müfredatın yeni mezunların sahip oldukları potansiyeli ortaya çıkarabilecek stratejileri uygulamada sınırlı olduğu, öğrencilerin kariyer planlaması konusunda bilgilerinin orta düzeyde olduğu ve istihdam konusunda endişeli oldukları belirtilmektedir (Güdücü Tüfekçi ve Yıldız, 2009; Shoqirat ve Abu-Qamar, 2015; Waddell ve ark., 2015; Karadaş, Duran ve Kaynak, 2017). Eğitim sürecinde öğrencilere kariyer planlama ve yönetimi konusunda yeterli bilgi ve beceri kazandırılmadığında mesleği icra

etmek istemeyen, mesleği dışında iş fırsatları arayan eğitilmiş işsizler veya yeteneklerine uymayan kariyer tercihleri nedeniyle mesleki yaşantıda verimsizlik, tatminsizlik ve gelecek kaygısı yaşayan veya potansiyellerini tam olarak sergileyemedikleri için mesleğin gelişimine katkı sağlayamayan bireyler mezun edilmiş olacaktır (Özkanan ve ark., 2022). Bu kapsamda hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamalarını erken dönemde, eğitimleri boyunca gerçekleştirmeleri için hemşirelik programında gerekli düzenlemelerin yapılması kritik öneme sahiptir. Bu süreçte öncelikle öğrencilerin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimlerinin analiz edilmesi ve gereksinimleri doğrultusunda kariyer planlamaya yönelik eylemlerin yürütülmesi daha verimli olacaktır. Öğrencilerin kariyer geleceği algılarının değerlendirilmesi gereksinimlerini belirlemede, eğitim sürecini şekillendirmede, kariyer planlama ve geliştirmeye yönelik etkinlikleri planlamada ve bu etkinliklerin sonuçlarını izlemede yol gösterici olabilir.

Kariyer geleceği algısı kavramı, bireyin kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve mesleğinin sağladığı iş olanakları hakkında bilgi sahibi olması olarak tanımlanmaktadır (Kalafat, 2012). Kariyer uyumluluğu, bireyin mesleki yaşantısında karşılaşılabileceği olası ya da ani değişimlerle başa çıkma ve değişimleri fırsata çevirebilme yeteneğini, yeni sorumluluklara daha kolay uyum sağlayabilmesini, gelişime açık olmasını ifade ederken kariyer iyimserliği, bireyin mesleğine yönelik olumlu algıya sahip olmasını ve mesleki gelişimine yönelik olumlu beklentilerinin olmasını ifade etmektedir (Kalafat, 2012; Şen ve ark., 2021).

Literatürde hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin görüşleri, kariyer etkinliğinin hemşirelik algısına etkisi, öğrencilerin kariyer geleceği ve hemşirelik imajı algısı ile ilgili çalışmalar yer almaktadır (Akgeyik ve ark., 2012; Waddell ve ark., 2015; Akman Yılmaz, İlce, Can Cicek, Yuzden ve Yigit, 2016; Şen ve ark., 2021). Ancak hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimlerinin incelendiği yeterli sayıda çalışma olmadığı belirlenmiştir.

Amaç

Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiş olup, çalışma sonucunda elde edilen verilerin hemşirelik eğitiminde öğrencilerin kariyer planlama sürecine ilişkin uygulamaların planlanmasına ve geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma Soruları

- Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimleri nelerdir?
- Hemşirelik öğrencilerinin kariyer geleceği algıları ne düzeydedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin kariyer geleceği algıları tanımlayıcı özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Tasarımı

Bu çalışma, tanımlayıcı ve kesitsel bir çalışma olarak yapıldı.

Araştırmanın Yapıldığı Yer

Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Bolu ilindeki bir hemşirelik lisans programının öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirildi.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini hemşirelik lisans programının 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 762 hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Örneklem büyüklüğü bir güç analizi programı ile hesaplandı. Hesaplama literatürde Kariyer Geleceği Ölçeği (KARGEL) kullanılarak yapılan çalışmada elde edilen ölçek puanı ortalaması ve standart sapması ($85,36 \pm 12,62$) dikkate alındı (Gökdere Çınar, Yılmaz, Arkan ve Arslan, 2021). Yapılan analiz sonucunda 0,05 anlamlılık düzeyinde (α), 0,95 istatistiksel güç için örneklem sayısı 549 olarak hesaplandı. Çalışma 570 gönüllü hemşirelik öğrencisi ile tamamlandı.

Veri Toplama Araçları

Veriler Öğrenci Bilgi Formu ve KARGEL Ölçeği ile toplandı.

Öğrenci Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından konu ile ilgili literatürden (Kalafat, 2012; Waddell ve ark., 2015; Akman Yılmaz ve ark., 2016; Çağlar ve ark., 2017; Gökdere Çınar ve ark., 2021) yararlanılarak geliştirilen form, 15 açık ve kapalı uçlu soru içermektedir. Formda yer alan sorulardan beşi katılımcıların yaş, cinsiyet gibi tanımlayıcı özelliklerini belirlemeye, diğer sorular ise öğrencilerin kariyer planlamaya ilişkin gereksinimlerini (yabancı dil bilgisi, İngilizce düzeyi, hemşirelikte kariyer planları, hemşirelikte kariyer planlamaya ilişkin gereksinim duyulan konular vb.) belirlemeye yöneliktir.

Kariyer Geleceği (KARGEL) Ölçeği: Ölçek, Rottinghaus, Day ve Borgen (2005) tarafından bireylerde pozitif kariyer planlama tutumlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Kalafat (2012) tarafından Türkçe geçerlik-güvenirlik çalışması yapılmıştır. Ölçekte, kariyer uyumluluğu (KU), kariyer iyimserliği (KI) ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi (AB) olarak adlandırılan üç alt boyut bulunmaktadır. Ölçek beşli likert (1 = kesinlikle katılmıyorum, 5 = kesinlikle katılıyorum) tipinde olup 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte 1.-11. maddeler kariyer uyumluluğu, 12.-21. maddeler kariyer iyimserliği ve 22.-25. maddeler algılanan bilgi alt boyutlarını değerlendirmeyi sağlamaktadır. Ölçekte 10., 11., 14., 15., 16., 19., 20. ve 24. maddeler tersten kodlanmaktadır. Ölçek toplam puan ve alt boyut puanları üzerinden değerlendirilmekte olup kesme noktası bulunmamaktadır. Ölçeğin Cronbah alfa güvenilirlik katsayısı 0,88'dir (Kalafat, 2012). Bu çalışmada ise Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,87 olarak hesaplandı.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan onay alındı (Tarih: 27/05/2022 ve Sayı No: 2022/06). Araştırmada kullanılan ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yürüten yazardan e-posta aracılığıyla izin alındı. Kurum izni ve araştırmaya katılan öğrencilerden yazılı onam alındı. Anketler uygulanmadan önce katılımcılara araştırmanın amacı, araştırmaya katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu, forma isim yazılmaması gerektiği, verilerin bireysel değil toplu olarak analiz edileceği ve gizliliğin sağlanacağı açıklandı. Araştırma süresince Helsinki Deklarasyon ilkelerine uyuldu.

Verilerin Toplanması

Etik kurul onayı ve çalışmanın yürütüldüğü fakültenin dekanlığından resmi izin alındıktan sonra Öğrenci Bilgi Formu ve KARGEL ölçeğinin maddeleri Google Forms uygulamasına kaydedildi. Google Forms, öğrencilere ortak zorunlu dersler öncesinde araştırmacılar tarafından fakültede bulunan sınıflarda uygulandı. Uygulama tarafından oluşturulan bağlantı adresi öğrencilerin akıllı telefonları aracılığıyla ulaşılabildiği anlık mesajlaşma ve iletişim uygulamasında (WhatsApp) paylaşıldı. Öğrencilere uygulama öncesi çalışmanın amacı, katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğu ve elde edilen bilgilerin gizliliğinin sağlanacağı konusunda açıklama yapıldıktan sonra bağlantıdaki adrese girerek çevrimiçi soru formunu doldurmaları istendi. Öğrenciler çevrimiçi formda yer alan araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ettiklerine dair beyanı onayladıktan sonra formu doldurdu. Veri toplama süresi yaklaşık 10-15 dakika sürdü.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri, SPSS 20 (Statistical Package For Social Science) istatistik programına kaydedilerek analiz edildi. Nümerik veriler için ortalama, standart sapma, en az ve en çok değerler gibi tanımlayıcı istatistikler, kategorik veriler için frekans ve yüzde değerleri incelendi. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri (-2 ve +2 arası normal kabul edildi) kullanıldı. Bağımsız değişkenler ile KARGEL Ölçeği ortalamaları arasındaki fark t testi, ve gruplar arasındaki farkın anlamlılığı Kruskal Wallis ve Mann Whitney U analizleri ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık değeri $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,70 \pm 1,72$ yıl, %80,87'si kadın ve %61,93'ü Anadolu lisesi mezunudur. Öğrencilerin %27,37'si hemşirelik ikinci sınıf öğrencisi olup %57,89'u herhangi bir yabancı dil bilmemektedir. Öğrencilerin %42,11'i herhangi bir yabancı dil bilgisine sahip olup %77,0'si İngilizce bildiğini belirtti (Tablo 1).

Öğrencilerin çoğunluğu (%87,36) mezuniyet sonrası hemşirelik

Tablo 1: Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n = 570)

Özellikler	Ort ± SS	Min-Maks
Yaş (yıl)	21,70 ± 1,72	18-34
Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	461	80,87
Erkek	109	19,13
Mezun olunan lise		
Anadolu lisesi	353	61,93
Düz lise	99	17,37
Sağlık meslek lisesi	59	10,35
Fen lisesi	5	0,88
Diğer	54	9,47
Sınıf		
1. sınıf	146	25,62
2. sınıf	156	27,37
3. sınıf	114	20,00
4. sınıf	154	27,01
Yabancı dil bilme durumu		
Evet	240	42,11
Hayır	330	57,89
Yabancı dil* (n = 240)		
İngilizce	185	77,0
Almanca	18	8,00
Arapça	13	5,00
Rusça	8	3,00
Diğer (Korece, Özbekçe, Fransızca, Arnavutça, Korece)	16	7,00

Min: Minimum; Maks: Maksimum; Ort: Ortalama; SS: Standart Sapma
*Yabancı dil bildiğini ifade eden öğrenciler tarafından yanıtlandı.

relik kariyerine devam etmek isterken, kariyerine devam etmek istemeyenlerin %40,23'ü çalışma koşulları ile ilgili sorunlar, %16,09'u maddi tatmin sağlamaması, %12,64'ü başka bir bölüm okumak isteme gibi başlıca nedenlerden dolayı hemşirelik kariyerlerine devam etmek istemediklerini bildirdi. Öğrencilerin yaklaşık yarısının (%56,49) kamuya ait sağlık kuruluşunda çalışmanın, %30,50'sinin akademisyen olmanın ve %25,81'inin ise hemşirelikte sertifika eğitimlerine katılmanın kariyer hedefleri arasında yer aldığı belirlendi (Tablo 2).

Öğrencilerin %66,32'si kariyer olanakları hakkında bilgi sahibi olup, %64,67'si öğretim üyeleri, %59,78'i sosyal medya, %58,69'u panel, konferans ve sempozyum gibi toplantılardan bu bilgileri edinmişlerdi. Öğrencilerin özellikle kariyer olanakları (%65,26), lisansüstü eğitim (%54,38), kariyer planlama (%53,33), özel dal hemşireliği (%50,35) gibi alanlarda bilgiye gereksinim duydukları belirlendi (Tablo 3).

Öğrencilerin sıklıkla iş dünyasını tanımaya yönelik teknik gezi düzenlenmesi (%59,82), konferans, seminer vb. düzenlenmesi (%50,00), staj/uygulama olanaklarının artırılması (%50,00) ve meslektaşlarla fikir alışverişi sağlanması (%46,49) alanlarında desteğe gereksinim duydukları belirlendi. Öğrencilerin %45,79'u mevcut kaynak ve imkânların artırılması, %44,21'i kariyer danışmanlığı sağlanması, %44,03'ü yabancı dil bilgisinin geliştirilmesine yönelik olanakların sağlanması konularında desteklenmeye gereksinimleri olduğunu ifade etti. Kariyer planlamaya yönelik hemşirelik programında sunulan hizmetler konusunda öğrenciler çoğunlukla memnun ve çok memnun (%42,46) olduğunu bildirirken, %38,95'inin kararsız olduğu belirlendi (Tablo 3).

Hemşirelik öğrencilerinin KARGEL ölçeği toplam puan ortalaması 89,02 ± 12,35 olup, kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamaları ise sırasıyla 40,55 ± 6,35, 38,60 ± 5,72 ve 9,86 ± 2,10'dur (Tablo 4). Kariyer uyumluluğu ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamaları ve ölçek toplam puan ortala-

Tablo 2: Öğrencilerin Kariyer Planları ile İlgili Görüşleri (n = 570)

Kariyer planları ile ilgili görüşler	n	%
Mezuniyet sonrası hemşirelik kariyerine devam etmek isteme durumu		
Evet	498	87,36
Hayır	72	12,64
Mezuniyet sonrası hemşirelik kariyerine devam etmek istememe nedeni*		
Çalışma koşulları ile ilgili sorunlar	35	40,23
Maddi tatmin sağlamaması	14	16,09
Başka bir bölüm okumak	11	12,64
Başka bir işte çalışmak	10	11,50
Mesleğin imajının olumsuz olması	7	8,04
İstihdam sorunları	3	3,45
Hemşirelik kariyeri ile ilgili bilgi eksikliği	3	3,45
Diğer (ailevi sebepler vb.)	4	4,60
Kariyer hedefleri*		
Kamuya ait sağlık kuruluşunda çalışmak	313	56,49
Akademisyen olmak	169	30,50
Hemşirelikte sertifika eğitimlerine katılmak	143	25,81
Yurtdışında çalışmak	133	24,00
Yönetici hemşire olmak	119	21,48
Özel dal hemşiresi olmak	115	20,76
Yurt içinde lisansüstü eğitim yapmak	104	18,77
Klinik hemşiresi olmak	95	17,15
Yurt dışında lisansüstü eğitim yapmak	80	14,44
Özel sağlık kuruluşunda çalışmak	62	11,20
Diğer (Cruise gemisi hemşireliği, askeriye vb.)	4	0,72

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Kariyer Planlama Hizmetlerine Yönelik Görüşleri ve Gereksinimleri (n = 570)

Kariyer planlama hizmetlerine yönelik görüşler ve gereksinimler	n	%
Kariyer olanakları hakkında bilgi sahibi olma durumu		
Evet	378	66,32
Hayır	192	33,68
Kariyer olanakları hakkında bilgi kaynakları*		
Öğretim üyeleri	238	64,67
Sosyal medya	220	59,78
Panel, konferans, sempozyum gibi toplantılar	216	58,69
Danışman	130	35,33
Arkadaşlar	119	32,33
Kariyer ve kariyer planlama ilgili bilgiye gereksinim duyulan konular*		
Kariyer olanakları	372	65,26
Lisansüstü eğitim	310	54,38
Kariyer planlama	304	53,33
Özel dal hemşireliği	287	50,35
Özgeçmiş hazırlama	225	39,47
Yasa/yönetmelik/görev yetki ve sorumluluklara yönelik bilgi	196	34,38
Kariyer planlamaya ilişkin diğer gereksinimler*		
İş dünyasını tanımaya yönelik teknik gezi vb. düzenlenmesi	341	59,82
İş dünyasını tanımaya yönelik konferans, seminer vb. düzenlenmesi	285	50,00
İş dünyasını tanımaya yönelik staj/uygulama vb. olanaklarının sağlanması	285	50,00
Meslektaşlarla fikir alışverişi sağlanması	265	46,49
Mevcut kaynaklar ve imkanların artırılması	261	45,79
Kariyer danışmanlığı sağlanması	252	44,21
Yabancı dil becerisinin geliştirilmesine yönelik olanaklar sağlanması	251	44,03
İş görüşmeleri/mülakatlar ile ilgili rehberlik sağlanması	229	40,17
Mentör/rehber desteği sağlanması	224	39,30
İletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar sağlanması	212	37,19
Akran rehberliği sağlanması	142	24,91
Kariyer ile ilgili olarak sağlanan hizmetlerden memnuniyet düzeyi		
Hiç memnun değilim	30	5,26
Az memnunum	76	13,33
Kararsızım	222	38,95
Memnunum	218	38,25
Çok memnunum	24	4,21

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

ması öğrencilerin cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Erkeklerin kadınlara göre kariyer uyumluluğu ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamaları ve ölçek toplam puanı anlamlı olarak daha yüksektir. İş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalaması öğrencilerin sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Birinci sınıf öğrencilerinin iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut ortalaması diğer sınıflardan anlamlı düzeyde daha düşüktür (Tablo 4). Kariyer uyumluluğu alt boyut puan ortalaması öğrencilerin hemşirelikte kariyerine devam etmeyi isteme durumuna göre

istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Mesleki kariyerine devam etmek isteyenlerin kariyer uyumluluğu alt boyut puan ortalaması devam etmek istemeyenlerin puan ortalamasından anlamlı şekilde yüksektir (Tablo 4).

Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu mezuniyet sonrası hemşirelik kariyerine devam etmeyi planlarken geriye kalan öğrencilerin çalışma koşulları ile ilgili sorunlar, maddi tatsızlık, hemşirelik dışında başka bir bölüm okumayı isteme gibi başlıca nedenlerden dolayı hemşirelik kariyerlerine devam etmeyi iste-

Tablo 4: Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Kariyer Geleceği Ölçeği Alt Boyut ve Toplam Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Kariyer Uyumluluğu	Kariyer İyimserliği	Algılanan Bilgi	KARGEL
Ort ± SS	40,55 ± 6,35	38,60 ± 5,72	9,86 ± 2,10	89,02 ± 12,35
Min-Maks	11-55	11-55	3-15	25-125
Cinsiyet	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Kadın	40,15 ± 6,31	38,42 ± 5,61	9,76 ± 2,09	88,34 ± 12,17
Erkek	42,26 ± 6,30	39,33 ± 6,1	10,31 ± 2,09	91,91 ± 12,73
t [†]	-3,146	-1,494	-2,468	-2,732
p	0,002*	0,136	0,014*	0,006*
Sınıf				
1. sınıf [‡]	39,65 ± 5,69	37,97 ± 4,73	9,33 ± 1,77	86,96 ± 10,11
2. sınıf [‡]	40,30 ± 7,03	38,75 ± 6,44	10,10 ± 2,21	89,16 ± 14,14
3. sınıf [‡]	40,69 ± 6,02	39,39 ± 6,02	10,23 ± 2,27	90,32 ± 12,71
4. sınıf [‡]	41,57 ± 6,39	38,46 ± 5,55	9,85 ± 2,05	89,88 ± 11,94
KW [‡]	6,591	2,600	15,464	4,800
p	0,086	0,457	0,001*	0,187
Post-Hoc [§]			1 < 2,3,4	
Kariyer fırsatlarını bilme durumu				
Evet	40,77 ± 6,41	38,27 ± 5,65	9,79 ± 2,09	88,84 ± 12,46
Hayır	40,13 ± 6,23	39,24 ± 5,82	10,01 ± 2,12	89,38 ± 12,16
t [†]	1,140	-1,910	-1,163	-0,494
p	0,255	0,057	0,245	0,621
Hemşirelikte kariyer devam etmeyi isteme durumu				
Evet	40,85 ± 6,24	38,62 ± 5,73	9,88 ± 2,12	89,36 ± 12,31
Hayır	38,51 ± 6,76	38,44 ± 5,70	9,72 ± 1,92	86,68 ± 12,47
t [†]	2,935	0,252	0,623	1,727
p	0,003*	0,801	0,534	0,085

Ort: Ortalama; SS: Standart sapma; [†]t: Independent Samples t test; [‡]KW: Kruskal Wallis testi; [§]Mann Whitney U; *p < 0,05

mediği belirlendi. Bu sonuç literatürdeki çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Hemşirelik öğrencileriyle yapılan çalışmalarda, hemşirelik kariyerine devam etmek isteyen öğrencilerin oranının %61,2-91,4 arasında değiştiği görülmektedir (Buerhaus, Donelan, Norman ve Dittus, 2005; Bang ve Cho, 2008; Çağlar ve ark., 2017; Sönmez, Önal ve Yıldız, 2019; Temel, Çelikkalp, Bilgiç ve Varol Saraçoğlu, 2020; Kavurmaci, Tan, Arkan ve Yıldız, 2021). Bununla birlikte literatürde hemşirelik kariyerine devam etmek istemeyen öğrenciler sebep olarak ilk sırada mesleğin çalışma koşullarıyla ilgili sorunları belirtmektedir (Buerhaus ve ark., 2005; Yazıcı Altuntaş ve ark., 2005; Lai, Peng ve Chang, 2006; Başkale ve Serçekuş, 2015; Kavurmaci ve ark., 2021). Bu sorunlar uzun ve vardiyalı çalışma programı ve bedensel olarak zorlu çalışma koşulları (Buerhaus ve ark., 2005; Başkale ve Serçekuş, 2015), çalışma ortamından ve hastalara doğrudan bakım vermekle ilişkili hastalığa maruz kalma riski (Baskale ve Serçekuş, 2015), klinik ortamda bakım uygulamadan kaynaklanan stres düzeyinin yüksek olması, buna karşı ekip üyelerinden ve diğer hemşire meslektaşlardan yeterli destek alınamaması (Lai ve ark., 2006) olarak belirtilmektedir.

Buerhaus ve arkadaşları (2005)'nin Amerika Birleşik Devletleri'nde hemşirelik öğrencileriyle yaptıkları çalışmada çalışma koşullarından kaynaklanan sorunlar ve ücretlerin yeterince yüksek olmayışı sıklıkla öğrencilerin hemşirelik kariyerine devam etmeyi istememe nedenleri olarak ifade edilmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin mesleğin çalışma koşullarıyla ilgili gördükleri sorunlar başlıca hemşire istihdamı ile ilişkili sorunların yol açtığı zorluklar gibi görünmektedir. Bu sorunların öğrencileri henüz meslek hayatlarına başlamadan diğer kariyer olanaklarına yönlendirdiği düşünülmektedir. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) verilerine göre Türkiye'de 1000 kişi başına düşen hemşire sayısı 2,7 olarak belirlenmiştir. Bu oran Türkiye'yi OECD ülkeleri arasında kişi başına düşen hemşire sayısı anlamında sondan beşinci sıraya yerleştirmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1000 kişi başına düşen hemşire sayısı ise 12'dir (OECD, 2021). Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrası hemşirelik kariyerine devam etmeleri için hemşirelerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve öğrencilere eğitimleri boyunca meslek algısını olumlu yönde şekillendirecek klinik uy-

gulama deneyimleri ve kariyer gelişim fırsatlarının sunulması gerekmektedir.

Bu çalışmada hemşirelikte kariyerine devam etmek isteyen öğrencilerin sıklıkla kamuya ait sağlık kuruluşunda çalışmak, akademisyen olmak, hemşirelikte sertifika eğitimlerine katılmak, yurtdışında çalışmak, yönetici hemşire veya özel dal hemşiresi olmak gibi kariyer hedefleri bulunmaktadır. Öğrencilerin kariyer tercihlerinin incelendiği çalışmalarda da hemşirelik öğrencilerinin öne çıkan kariyer hedefleri klinik hemşiresi olma, akademik kariyer yapma ve lisansüstü eğitim olarak değişmektedir (Bang ve Cho, 2008; Waddell ve ark., 2015; Çağlar ve ark., 2017; Çetin Avcı ve ark., 2019; İlaslan ve ark., 2020; Gökdere Çınar ve ark., 2021; Kavurmacı ve ark., 2021; Satir ve Murat, 2021; Demirel Bozkurt, Kazankaya, Demirkol, Karakaş ve Pekşen, 2022). Bazı çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitim planları ile akademik kariyer yapmaya ilişkin planlarının birbiriyle yüksek şekilde ilişkili olduğu belirtilmektedir (Waddell ve ark., 2015; Çağlar ve ark., 2017; Kavurmacı ve ark., 2021; Demirel Bozkurt ve ark., 2022). Bu çalışmada ise öğrencilerin yaklaşık üçte biri akademisyen olmayı planlarken yurt içinde ve yurt dışında lisansüstü eğitim yapma sıklığı benzer şekilde yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin kariyer ve kariyer planlama ile ilgili bilgiye gereksinim duydukları konular arasında ikinci sırada lisansüstü eğitimin yer alması da bu bulgumuzla birlikte değerlendirilebilir. Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesine ilişkin çalışmalarda da öğrencilerin çoğunlukla lisansüstü eğitim almak istedikleri, bu konuda yeterli bilgilerinin olmadığı belirtilmekte ve öğrencilere lisansüstü eğitime ilişkin bilgilendirme yapılması önerilmektedir (Kavurmacı ve ark., 2021; Demirel Bozkurt ve ark., 2022). Şen ve arkadaşları (2021)'nin çalışmasında öğrencilerin yarısının lisansüstü eğitim almayı planladığı ifade edilmektedir. Bu çalışmada olduğu gibi öğrencilerin lisansüstü eğitim alma isteklerinin yüksek olması Türkiye'de mesleğin gelişimine ve yüksek niteliklere sahip hemşirelerin yetiştirilmesine olanak sağlaması açısından oldukça önemlidir.

Çalışmada elde edilen önemli bulgulardan biri de öğrencilerin üçte ikisinin hemşirelikte kariyer olanakları hakkında bilgi sahibi olduğunun belirlenmesidir. Öğrencilerin sıklıkla öğretim üyeleri, sosyal medya, panel, konferans ve sempozyum gibi bilimsel toplantılardan kariyer olanaklarıyla ilgili bilgi edindikleri belirlendi. Literatür incelendiğinde, hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya ilişkin destek alma durumları eğitim gördükleri kurumdan kuruma değişiklik göstermekle birlikte bu çalışma ile benzerlik göstermektedir (Yazıcı Altuntaş ve ark., 2005; Sönmez ve ark. 2019; Arslan ve Sart, 2021; Kavurmacı ve ark., 2021). Bununla birlikte çalışmaya katılan öğrencilerin sosyal medyayı kariyer planlama hakkında bilgi alma konusunda diğer çalışmalarda belirtilen bulgulara kıyasla daha aktif kullandıkları görülmüştür.

Öğrencilerin hemşirelikte kariyer olanakları hakkında sıklıkla bilgi sahibi olmalarının çalışmanın yürütüldüğü kurumda kariyer planlamaya ilişkin çalışmaların yapılıyor olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Kurumun hemşirelik programı müfredatında Kariyer Planlama dersi birinci yarıyıldan zorunlu ders olarak yer almaktadır. Kurumda 2016 yılından beri her yıl Kariyer Sempozyumu düzenlenmektedir. Bu sempozyumda çeşitli hastanelerden insan kaynakları uzmanlarının ve hemşirelerinin çalışma ortamlarını ve işe alım süreçlerini paylaştığı sektörle buluşma oturumuna yer verilmektedir. Ayrıca, sempozyumda kariyer ve kariyer planlama ve hemşirelikte kariyer olanakları konuları ile birlikte alanda deneyimli meslektaşların kariyer yolculuklarını aktardığı oturumlar da düzenlenmektedir. Bununla birlikte üniversite bünyesinde Kariyer Planlama ve Mezun İzleme Uygulama ve Araştırma Merkezi (KARMER) bulunmakta olup öğrenciler bu merkezden de kariyer danışmanlığı alabilmektedir (KARMER, 2022). Kariyer planlamaya yönelik gerçekleştirilen çalışmalara rağmen öğrenciler sıklıkla kariyer olanakları hakkında bilgiye gereksinim duymaktadır. Bu durum pandemi sürecinde kariyer planlama dersinin uzaktan yürütülmüş olması ve uzaktan eğitim sürecinin öğrencilerin üniversitenin KARMER faaliyetlerinden haberdar olma ve faydalanma durumlarını olumsuz etkilemiş olabileceği ile açıklanabilir. Bu durumun, çalışmaya katılan öğrencilerin bir kısmının hemşirelik programında kariyer planlamaya yönelik sunulan hizmetlerden memnuniyet konusunda kararsız olmasına yol açmış olabileceği düşünülmektedir. Buna karşın çalışmada öğrencilerin daha fazla sıklıkta kariyer planlamaya yönelik hemşirelik programında sunulan hizmetler konusunda memnun veya çok memnun olduğu da belirlendi.

Çalışmada öğrencilerin kariyer planlamasına ilişkin gereksinimlerinin incelenmesi ile ihtiyaç ve taleplerine uygun eylemlerin planlanması sağlanabilir. Bu doğrultuda öğrencilerin sıklıkla iş dünyasını tanımaya yönelik teknik gezi, konferans, seminer vb. düzenlenmesine, staj/uygulama vb. olanaklarının sağlanmasına, meslektaşlarla fikir alışverişi sağlanmasına, mevcut kaynak ve imkanların artırılmasına, kariyer danışmanlığı sağlanmasına ve yabancı dil bilgisinin geliştirilmesine yönelik gereksinimlerinin olduğunu belirlendi. Kurumun kariyer danışmanı sayısının artırılması veya danışman öğretim elemanı tarafından kariyer planlamaya yönelik öğrencilerle düzenli temasın sağlanması öğrencilerin öncelikli olarak kariyer danışmanlığı gereksinimine cevap oluşturabilir. Bununla birlikte bölümün Kariyer Planlama Komisyonu tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler öğrencilerin önerilerine göre planlanabilir. Öğrencilere kariyer planlamayla ilgili etkinliklerin düzenlenmesi, kariyer danışmanlığı sunulması, müfredatta kariyer planlama dersinin sürekliliğinin sağlanması, klinisyen ve öğretim elemanlarıyla kariyer üzerine etkileşimin artırılması ile kariyer planlamaya yönelik bilgi düzeyinin yükseltilmesi, öğrencilerin kariyer planı yapma ve öz-yeterliliklerinin artabileceği öngörülmektedir (Scott ve Ciani, 2008; Park, 2015; Akman Yılmaz ve ark., 2016).

Çalışmada öğrencilerin kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve kariyer olanaklarına ilişkin bilgilerini içeren kariyer geleceği algılarının ve ilişkili faktörlerin belirlenerek iyileştirilmesinin bir gereksinim olduğu öngörüldü. Bu doğrultuda kariyer geleceğine ilişkin tutumları literatürde hemşirelik çalışmalarında da sıklıkla tercih edilen KARGEL ölçeği ile değerlendirildi. Öğrencilerin genel olarak kariyer gelecekleri hakkında olumlu bir tutum gösterdiği belirlendi. Türkiye’de hemşirelik öğrencilerinde KARGEL ölçeğinin kullanıldığı çalışma sonuçları incelendiğinde, kariyer uyumluluğu alt boyut ortalamasının $37,63 \pm 5,50$ ile $41,40 \pm 6,40$; kariyer iyimserliği alt boyut ortalamasının $35,21 \pm 5,37$ ile $39,9 \pm 6,90$; iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut ortalamasının $8,92 \pm 2,05$ ile $9,80 \pm 2,10$; ölçek toplam puan ortalamasının ise $81,74 \pm 10,72$ ile $89,93 \pm 11,97$ arasında değişiklik gösterdiği görülmektedir (Çetin Avcı ve ark., 2019; İlaslan ve ark., 2020; Gökdere Çinar ve ark., 2021; Kavurmacı ve ark., 2021). Ölçek alt boyut puan ortalamalarının yüksek olduğu ve her bir alt boyutta öğrencilerin olumlu tutum sergilediği görülmektedir. Bu kapsamda çalışma bulguları literatürle benzerlik göstermektedir.

Çalışmada erkek öğrencilerin kariyer uyumluluğu alt boyut puan ortalamaları, iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamaları ve ölçek toplam puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksektir. İlaslan ve arkadaşları (2020)’nin çalışmasında, KARGEL ölçeği toplam puan ortalaması, kariyer iyimserliği ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamaları açısından erkek öğrencilerin puan ortalamalarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Benzer şekilde, Karadağ ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan çalışmada KARGEL ölçeğinin iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamalarının erkek öğrencilerde anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Çalışmada erkek öğrencilerin kariyer uyumluluğu alt boyut puan ortalamalarının kadın öğrencilerden anlamlı derecede yüksek olması, erkek öğrencilerin baş etme becerilerinin daha gelişmiş olabileceği, erkek öğrencilerin kariyerleri ile ilişkili değişimlerle daha iyi baş edebileceğini, kariyerleri ile ilgili krizleri yönetme ve fırsata çevirebilme becerilerinin daha iyi olabileceğini göstermektedir. Bu çalışmada erkek öğrencilerin iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut puan ortalamalarının kadın öğrencilerden anlamlı derece yüksek olması toplumsal cinsiyet ve cinsiyete dayalı iş bölümüyle ilişkili süregelen, erkeklerin “bir an önce iş hayatına atılmaları, para kazanmaları, ailenin geçim yükünü üstlenmeleri” toplumsal fikirleri nedeniyle erkek öğrencilerin kariyer gelecekleri, iş piyasasına ve istihdam eğilimlerine yönelik bilgi arayışlarının artmasına yol açtığını düşündürmektedir. Çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyut ortalamaları tüm sınıflardan anlamlı olarak daha düşüktü. Bunun nedeni iş piyasasına ve istihdam eğilimlerine yönelik bilgi arayışı bilgiye duyulan ihtiyaç doğrultusunda gerçekleşeceği için bu ihtiyacı henüz eğitimlerinin ilk yıllarında olan birinci sınıf öğrencilerin daha az hissettikleri düşünülmektedir (Yılmaz, 2009).

Öğrencilerden mesleki kariyerine devam etmek isteyenlerin kariyer uyumluluğu alt boyut puan ortalaması, devam etmek istemeyenlerin puan ortalamasından anlamlı şekilde daha yüksek bulundu. Kariyer uyumunun mesleki geçişlere ve değişikliklere adaptasyon ve baş etme süreçleri, problem çözme becerisi, yeni sorumluluklar karşısında rahatlık düzeyi ile ilişkili olduğu göz önüne alındığında, mesleki kariyerine devam etmek istemeyen öğrencilerin kariyer uyumluluğu alt boyut puanının düşük olması şaşırtıcı değildir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın yürütüldüğü kurumda 2021-2022 eğitim öğretim yılında kayıtlı olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerle sınırlıdır.

Sonuç

Çalışmaya katılan öğrenciler olumlu kariyer geleceği algısına sahip olup, sıklıkla hemşirelikte kariyer olanakları, bilgiye ve iş dünyasını tanımaya yönelik etkinliklerin ve uygulama deneyimlerinin artırılması, meslektaşlarla fikir alışverişi sağlanması, kariyer danışmanlığı hizmetinin sunulması ve yabancı dil bilgisinin geliştirilmesi konularında desteğe gereksinim duymaktadır. Bununla birlikte, kadın öğrenciler ile birinci sınıf öğrencilerin kariyer geleceği algısının güçlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu amaçla üniversitelerin hemşirelik programlarında kariyer planlaması ile ilgili seçmeli ya da zorunlu derslerin yer alması yararlı olabilir. Ayrıca konuyla ilgili sempozyum veya çeşitli bilimsel etkinlikler düzenlenebilir. Öğrencilere öğrenim hayatları boyunca süreklilik gösterecek şekilde kariyer danışmanlığı sağlanması, bunun için kurumlarda konuya özgü eğitim almış kariyer danışmanlarının bulundurulması ve öğrencilere bilgilendirme yapılması önerilebilir. Öğrencilerin yabancı dil bilgisini geliştirmek amacıyla hemşirelik müfredatlarında isteğe bağlı veya zorunlu İngilizce hazırlık programlarının oluşturulması, İngilizce dersler eklenmesi, seminerler sunulması gibi aktiviteler yaygınlaştırılabilir.

Etik Kurul: Bu çalışma için etik kurul onayı Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu’ndan alınmıştır (Tarih: 27/05/2022 Sayı No:2022/06).

Yazarların Katkı Düzeyleri: Çalışma Fikri (Konsepti) ve Tasarımı – AAY, ÜY, MB; Veri Toplama / Literatür Tarama – SÇP, EGŞ, MB, AAY; Verilerin Analizi ve Yorumlanması – ÜY, EGŞ; Makalenin Hazırlanması – AAY, SÇP, ÜY, EGŞ, MB, Aİ; Yayınlanacak Son Haline Onay Verilmesi – AAY, SÇP, ÜY, EGŞ, MB, Aİ.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadıklarını açıklamışlardır.

Teşekkür: Yazarlar çalışmada KARGEL Ölçeğinin kullanılması konusunda izin veren Sayın Temel KALAFAT’a ve çalışmaya katılan öğrencilere teşekkür eder.

Kaynaklar

- Akgeyik, T., Kağncıoğlu, D., Dolgun, U., ve Özbek, M.F. (2012). *İnsan kaynakları yönetimi*. Bursa: Ekin Basım Yayınevi.
- Akman Yılmaz, A., İlce, A., Can Cicek, S., Yuzden, G.E., ve Yigit, U. (2016). The effect of a career activity on the students' perception of the nursing profession and their career plan: A single-group experimental study. *Nurse Education Today*, 39, 176–180. doi:10.1016/j.nedt.2016.02.001
- Arslan, D., ve Sart, G. (2021). *Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu ve kariyer seçiminin demografik değişkenler açısından değerlendirilmesi*. 12th SCF International Conference on Contemporary Issues in Social Sciences. 7-10 Ekim 2021. Antalya
- Bang, K.S., & Cho, J.K. (2008). Recognition of nursing students and graduates on nursing and future career. *Journal of Korean Academy of Nursing*, 14(1), 88-97. doi:10.5977/JKASNE.2008.14.1.088
- Başkale, H., & Serçekuş, P. (2015). Nursing as career choice: Perceptions of Turkish nursing students. *Contemporary Nurse*, 51(1), 5-15. doi:10.1080/10376178.2015.1025469
- Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Kariyer Planlama ve Mezun İzleme Uygulama ve Araştırma Merkezi (KARMER). (2022). Erişim adresi (10.10.2022): <http://karmer.ibu.edu.tr/>
- Buerhaus, P.I., Donelan, K., Norman, L., & Dittus, R. (2005). Nursing students' perceptions of a career in nursing and impact of a national campaign designed to attract people into the nursing profession. *Journal of Professional Nursing*, 21(2), 75-83. doi:10.1016/j.profnurs.2005.02.001
- Çağlar, S., Gözen, D., Kerimoğlu Yıldız, G., Kılıklı, N., ve Ağar, M. (2017). Hemşirelik fakültesi birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin mezuniyet sonrası kariyer planlarının incelenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 25(1), 41-48. doi:10.17672/fnhd.97895
- Çetin Avcı, S., Işık, G., Egelioglu Cetişli, N., Üşümez, D., Şencandan, B., ve Bektaş, C. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin profesyonel değerleri ve kariyer planları. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(2), 256-265. doi:10.17681/hsp.441835
- Demirel Bozkurt, Ö., Kazankaya, F., Demirkol, A., Karakaş, G., ve Pekşen, H. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik düşünce ve tutumları. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 8(2), 72-82.
- Fan, W., Hao, D., & Yuen, M. (2013). Psychometric properties of the career and talent development self-efficacy scale when used with university students in China. *Asian Journal of Counselling*, 20(2), 59-84.
- Gökdere Çınar, H., Yılmaz, D., Arkan, B., ve Arslan, M. (2021). Hemşirelik bölümü son sınıf öğrencilerinin bireysel kariyer planlama eğilimlerinin değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 47(3), 439-444. doi:10.32708/uuftd.1022231
- Göz, F., ve Gürbüz, K. (2005). Hemşirelikte kariyerinizi keşfedin. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(2), 82-87.
- Güdücü Tüfekçi, F., ve Yıldız, A. (2009). Öğrencilerin hemşireliği tercih etme gerekçeleri ve gelecekleri ile ilgili görüşleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 31-37.
- İlaslan, E., Kalav, S., Esirgenler, A., Abdullah, Ş., Er, F., Tarhan, E., ve Güner, F. (2020). İki farklı fakültede öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin kariyer geleceğine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(3), 254-263. doi:10.38108/ouhcd.787739
- Kalafat, T. (2012). Kariyer geleceği ölçeği (KARGEL): Türk örnekleme için psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(38), 169-179.
- Karadaş, A., Duran, S., ve Kaynak, S. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 1-8. doi:10.22312/sdusbed.224956
- Kavurmacı, M., Tan, M., Arıkan, D., ve Yıldız, İ. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime ve kariyer planlamaya yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 24(2), 192-201. doi:10.17049/ataunihem.645821
- Kuşçu Karatepe, H., Atik, D., Tiryaki Şen, H., Özcan Yüce, U., ve Elibol, E. (2021). Effects of career management applications on nursing students' career decisions, academic motivations and decision regret. *Journal of Contemporary Medicine*, 11(1), 121-127. doi:10.16899/jcm.777800
- Lai, H.L., Peng, T.C., & Chang, F.M. (2006). Factors associated with career decision in Taiwanese nursing students: A questionnaire survey. *International Journal of Nursing Studies*, 43(5), 581-588. doi:10.1016/j.ijnurstu.2005.07.012
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2021). Nurses. Retrieved from (10.10.2022): <https://data.oecd.org/healthres/nurses.htm>
- Özkanan, A., Acar, O.K., ve Çıragöz, M.B. (2022). Kariyer yönetimine biçilen değer: Üniversitelerin kariyer merkezleri üzerine bir inceleme. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 1-18 doi:10.33905/bseusbed.987983
- Park, S. (2015). Effects of discipline-based career course on nursing students' career search self-efficacy, career preparation behavior, and perceptions of career barriers. *Asian Nursing Research*, 9(3), 259-264. doi:10.1016/j.anr.2015.06.003
- Rottinghau, P.J., Day, S.X., & Borgen, F. (2005). The career futures inventory: A measure of career-related adaptability and optimism. *Journal of Career Assessment*, 13(1), 3-24. doi:10.1177/1069072711420849
- Rottinghaus, P.J., Buelow, K.L., Matyja, A., & Schneider, M.R. (2012). The career futures inventory-revised: Measuring dimensions of career adaptability. *Journal of Career Assessment*, 20(2), 123-139. doi:10.1177/1069072711420849
- Satir, G., ve Murat, M. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi: Vakıf üniversitesi örneği. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 37(1), 59-67.
- Scott, A.B., & Ciani, K.D. (2008). Effects of an undergraduate career class on men's and women's career decision-making self-efficacy and vocational identity. *Journal of Career Development*, 34(3), 263-285. doi:10.1177/0894845307311248
- Shoqirat, N., & Abu-Qamar, M.Z. (2015). From placement to employment: career preferences of Jordanian nursing students. *Nurse Education in Practice*, 15(5), 366-372. doi:10.1016/j.nepr.2015.03.013

- Sönmez, B., Önal, M., ve Yıldız, G. (2019). Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin kariyer değerleri ve kariyer geleceği arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 127-135. doi: 10.17681/hsp.415119
- Şen, S., Özdilek, S., ve Öz, E.N. (2021). Hemşirelik öğrencilerinde kariyer geleceği ile hemşirelik mesleğine yönelik imaj algısı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 8(1), 21-30. doi:10.5222/SHYD.2021.62408
- Temel, M., Çelikkalp, Ü., Bilgiç, Ş., ve Varol Saraçoğlu, G. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrasında yönelik mesleki kaygıları ve etkileyen faktörler. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 23(1), 23-34. doi: 10.17049/ataunihem.478072
- Waddell, J., Spalding, K., Canizares, G., Navarro, J., Connell, M., Jancar, S., ... Victor, C. (2015). Integrating a career planning and development program into the baccalaureate nursing curriculum: Part 1. impact on students' career resilience. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 12(1), 163-173. doi: 10.1515/ijnes-2014-0035
- Yazıcı Altuntaş, S., Korkmaz, Ş., Baykal, Ü., Özyürek, A., Pazar, Z., Uz, Ş., ... Tulay, N. (2005). Hemşire öğrencilerin kariyer yönelimleri ve bunu etkileyen faktörler. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 13(55), 179-197.
- Yılmaz, M. (2009). Öğrenme ve bilgi ilişkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 173-190.